

УДК 004.4' 24: 339. 162. 4

АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ МАСОВИХ ПЛАТЕЖІВ ВНЕСКІВ, ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ

О. Костецький, к. ф.-м. н.

Львівський національний аграрний університет

Постановка проблеми. Облік і аналіз великої кількості розмаїтих видів внесків, зборів і податків у ручному режимі значно ускладнюється. Для прикладу, до бюджету місцевих рад (див. табл.) різні платники щомісячно сплачують понад 40 різних податків, зборів і внесків, які різняться за назвою, видами і кодами. А сама кількість платників податків у межах певної території зростає пропорційно до обсягу господарської діяльності.

Порівняно з ручним способом економічна ефективність запровадження автоматизації обліку не підлягає сумніву [1; 2]. Однак зрозуміло, що застосування для обліку масових платежів таких стандартних програмних продуктів, як «1С:Бухгалтерія» чи «Парус – Україна» [3; 4], є незручним та економічно не вигідним. Тому практикується створення вузько спрямованих програмних продуктів для обліку окремих трудомістких ділянок останнього [5; 6], однак вони не пристосовані для роботи з масовими внесками, зборами і податками.

Постановка завдання. Поставлено завдання створити вузько спрямовану комп'ютерну програму для обліку й аналізу масових платежів. Для формування цієї програми вибрано добре відомі інструменти Microsoft Access, що дає змогу користувачеві (відповідно до змін законодавства та нормативів) самостійно змінювати конфігурацію програми, вигляд форм звітних документів і редагувати алгоритми розрахунків. Основними функціями розробленої програми є облік та аналіз масових платежів у розрізі їх типів, видів та осіб платників, а також автоматичне формування щоденних, місячних, кварталних і річних звітів про стан надходжень.

Виклад основного матеріалу. Програма сконструйована таким чином, щоб робота з нею була якомога простішою. Після запуску програми на екрані монітора з'являється вікно (рис. 1) з кнопкою *Вхід*, після натискання на яку відчиняється основна форма облікової програми (рис. 2).

Робота з програмою не вимагає високої кваліфікації обслуговуючого персоналу. Зручність полягає в тому, що оператор, не виходячи з основної облікової форми (див. рис. 2), має змогу виконувати всі необхідні операції з реєстрації податків, отримувати всі необхідні звітні документи та формувати базу даних. Окрім того, він уводить з клавіатури значення лише єдиного реквізиту – *Сума*, а решту вибирає зі списку завчасно сформованої бази даних. Для прикладу (див. рис. 2), після натискання на чорний трикутник у графі *Вид податку* з'являється список для вибору будь-якого виду податку. Подібний вибір застосовується для решти граф основної облікової форми.

Таблиця

Частковий перелік податків, зборів і внесків до бюджетів місцевих рад

№ з/п	Код	Назва	Норма	Зміни
1	2	3	4	5
1	11010100	Податок на доходи найманих працівників	1123	100
2	11010200	Податок на доходи ФОП і незалежн.проф.діяльн.	1234	0
3	11010800	Под. на доход.ФО-військ.служб.та ос.ряд.і нач.скл.	345	0
4	11011100	Податок на доходи фізичних осіб від інших видів діяльності.	464	0
5	11011200	Под. на доходи ФО від продажу нерухомого майна та надання нерухомості в оренду (суборенду), житловий найм (піднайм)	7889	0
6	11011300	Податок на дох. ФО від продажу рухомого майна та надання рух. майна в оренду (суборенду)	799	0
7	11011400	Податок на дох. ФО від отрим. платником доходу внаслідок прийняття ним у спадщину майна, коштів, майнових чи немайнових прав	467	0
8	12030200	Збір за першу реєстр. колісних транспортних засобів (ФО)	456	0
9	11011600	Фіксований податок на доходи ФО від зайняття підприємницькою діяльністю	258	0
10	11020200	Податок на прибуток підприємств та фін. установ комунальної власності	9634	0
11	12020100	Податок із власників наземних транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів	678	0
12	12020200	Податок із власників наземних транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів (з громадян)	56	0

Продовження табл.

13	13050100	Земельний податок з юридичних осіб	357	0
14	13050200	Орендна плата з юридичних осіб	5478	0
15	13050300	Земельний податок з фізичних осіб	467	0
16	13050500	Орендна плата з фізичних осіб	356	0
17	14061100	Ліцензія на роздрібну торгівлю (алкоголь, тютюн)	2546	0
18	14070200	Торговий патент	4667	0
19	16010000	Місцеві податки і збори, нараховані до 1 січня 2011 р.	3445	0

20	16010500	Ринковий збір	899	0
21	16050200	Єдиний податок на підприємницьку діяльність фізичних осіб	345	0
26	18041000	Збір за провадження торговельної діяльності із придбанням короткотермінового торгового патенту	6788	0
27	18041500	Збір за провадження торговельної діяльності нафтопродуктами, скрапленим і стиснутим газом на стаціонарних, малогабаритних і пересувних автозаправних станціях, заправних пунктах	7889	0
28	18050200	Єдиний податок із фізичних осіб, нарахований до 1 січня 2011 р.	789	0
29	18050300	Єдиний податок з юридичний осіб	7889	0
30	18050400	Єдиний податок з фізичних осіб	7889	0
31	19010100	Надходження від викидів забруднювальних речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення	5677	0
32	19010200	Надходження від скидів забруднювальних речовин безпосередньо у водні об'єкти	345	0
33	19010300	Надходження від розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах, крім розміщення окремих видів відходів як вторинної сировини	345	0

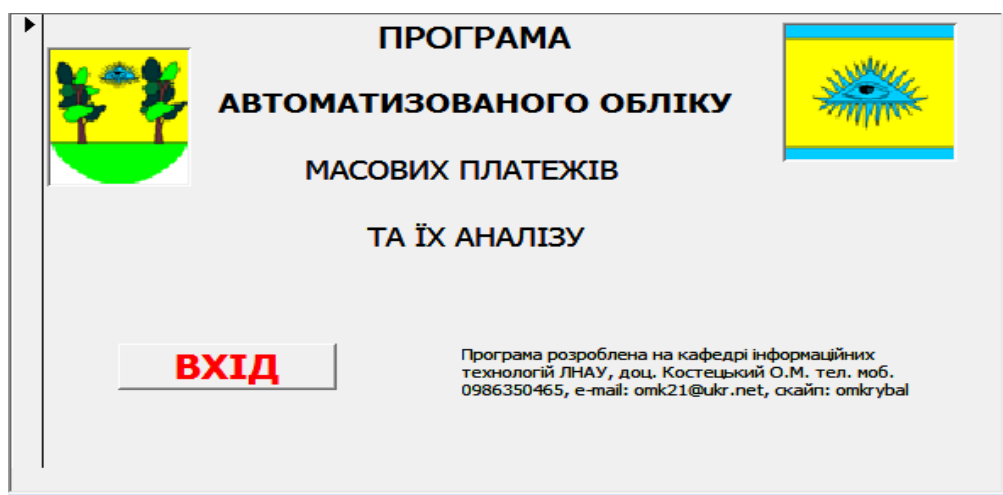

Рис. 1. Вікно для запуску програми.

УВЕДЕННЯ ДАНИХ

НАЗВА ОРГАНІЗАЦІЇ _____ ЗКПО: 043

№ Опер Рік: Місяць

подчиненная форма СПЛАТА ПОДАТКІВ

Дата:	Код конт.	КОНТРАГЕНТ:	ВИД ПОДАТКУ:	Код податку:	Сума
1	1	ЛНАУ	10000000	11010100	2,34
10	2	Власюк А.М.	2108000 Інші надходження	12020100	123,67
11	2	Власюк А.М.	10000000 Податкові надходж	12020100	0,34
3	3	Харачко З.В.	13050100 Плата за землю	11011200	120,23
4	4	Клименко А.В.	14000000 Внутрішні податки н	11010800	23,78
11	5	технічний кредит	18040000 Збір за провадженн	11011300	3,65
5	6	ТОВ "Пром-Газ-інвест"	19000000 Інші податки та збор	11010800	17,23
20	14	Березюк п.П.	19050000 Збір за забруднення	11010100	34,98
*			1200000000 Податки на власніст		
			1800000000 Місцеві податки і зб		

ЗБЕРЕГТИ ПЛАТНИКИ ВИДИ ПОДАТКІВ ПОДАТКИ РІК, КОД 1 КВ 2 КВ 3 КВ 4 КВ За міс П-К АНАЛІЗ 1 КВ

Рис. 2. Основна облікова форма.

Для реєстрації сплати податків за різні місяці року застосовуються кнопки переходу між записами, що розташовані у лівому нижньому кутку основної облікової форми. У заголовковій частині останньої також через вибір зі списку вводяться реквізити *Рік* і *Місяць*, а номер операції проставляється автоматично. Ці реквізити використовують для однозначного формування звітних документів.

Звичайно, перед початком роботи з програмою доведеться сформувати базу даних і регулярно поповнювати її новою інформацією. Для входження в базу даних під табличною частиною основної облікової форми розташовані ряди кнопок. Наприклад, для формування списку контрагентів застосовується кнопка *Платники*, для формування найменувань податків – кнопки *Види податків* і *Податки*. Після натискання на відповідні кнопки відчиняються окремі форми (рис. 3), до яких з клавіатури вносять потрібні дані.

Рис. 3. Форма для введення кодів, найменувань і норми сплати податків.

Окрім того, на основній обліковій формі розташована низка кнопок, після натискання на які з'являються потрібні звітні документи. Наприклад, кнопка *Рік, код* призначена для отримання звіту про сплату податку для фіксованого коду в розрізі дат, місяців і назв платників. Кнопки *1 кв – 4 кв* вмикають звіти про сплату всіх видів податків за вказаний період. Кнопка *За міс* покаже звіт про надходження платежів за довільний, заданий оператором, місяць. Кнопка *П-к* вмикає звіт про стан сплати податків окремих платником, за вибором оператора. Наступні чотири кнопки *Аналіз 1 кв. – Аналіз 4 кв.* автоматично формують аналіз (рис. 4) сплати податків за вказаний період і порівнюють їх з плановими нормами. Кнопка *Аналіз за місяць* вмикає аналіз сплати податків за потрібний місяць.

Висновки. Отож, створена проста, вузькофункціональна комп'ютерна програма для автоматизованого обліку й аналізу масових платежів, яка може бути використана зокрема для обліку надходжень до бюджетів місцевих рад. Ця програма підвищує точність та ефективність управлінського обліку і вирішує проблему швидкого й точного одержання необхідних звітних документів.

Аналіз 1 кв

Назва організації _____ ЗКПО 04371940

А Н А Л І З

виконання дохідної частини бюджету за 3а 9 місяців 2013 р.

Доходи	Н А З В А	Затверджено на 2013 р.	Зі змiнами	Фактично виконання	% до плану	Прим
10000000	Податкові надходження					
11010100	Податок на доходи найманих працівників	1123,00	100,00	272,23	22,26	
11010800	под. на дох. ФО-військ.служб.та ос.ряд.і нач.скл.	345,00	0,00	286,94	83,17	
11011200	Под.на доходи ФО від продажу нерухомого майна та надання нерухомості в оренду (суборенду), житловий найм (піднайм)	7889,00	0,00	120,28	1,52	
11011300	Под.на дох. ФО від продажу рухомого майна та надання рух.майна в оренду (суборенду)	799,00	0,00	3,65	0,46	
12000000	Податки на власність					
12020100	Податок з власників наземних транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів (ЮО)	678,00	0,00	267,46	39,45	

Рис. 4. Аналіз сплати податків за 9 місяців 2013 року.

Бібліографічний список

1. Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир : ЖІТІ, 2000. – 640 с.
2. Васьковська М. С. Інформаційні системи обліку / М. С. Васьковська. – Хмельницький : ТУП, 2003. – 167 с.
3. Демченко Т. А. Автоматизація бухгалтерського обліку: Технології використання ППП 1С Бухгалтерія / Т. А. Демченко, Н. О. Лисенко, М. Г. Акулов. – Умань, 2003. – 82 с.
4. Конфигурация "Бухгалтерский учет для Украины" 1С : Предприятие 7.7. – М. : Фирма 1С, 2005. – 307 с.
5. Семенова В. Ю. Программа 1С: Предприятие 7.7. / В. Ю. Семенова. – К., 2001. – 140 с.
6. Шквір В. Д. Інформаційні системи і технології в обліку/ В. Д. Шквір, А. Г. Загородній, О. С Височан. – Львів : Вид-во Національного ун-ту «Львівська політехніка», 2003. – 268 с.

Костецький О. Автоматизація обліку та аналізу масових платежів внесків, податків і зборів

На відміну від складних, високоякісних облікових систем розроблено спрощену програму, що призначена для автоматизації обліку та аналізу масових платежів. Програма, займаючи мінімальний ресурс пам'яті комп'ютера, виконує реєстрацію платежів, забезпечує точність їх обліку, а вбудований в неї комплекс звітних документів ефективно забезпечує аналіз стану платежів. Запропонована програма може бути використана для

організацій, які займаються обліком місцевих податків і зборів, наприклад для обліку надходжень до бюджету місцевих рад.

Ключові слова: масові платежі, програмне забезпечення, облік і аналіз масових платежів.

Kosteckiy O. Automatisatation and analyzing mass payments of assessments, taxes and fees

In contrast to the complex, highly cost accounting systems developed simplified program that is designed to automate and analyze massive payments. The program occupies minimal memory resource, performs registration fees, ensures accuracy of accounting. Built-in program complex accounting documents efficiently performs analysis of payments. The proposed program can be used for organizations that deal with accounting for local taxes and fees, for example, to record revenues of local councils.

Key words: mass payments, software, recording and analysis of massive payments.

Костецкий А. Автоматизация учета и анализа денежных взносов, налогов и сборов

В отличие от сложных, высокостоимостных учетных систем разработано упрощенную программу, которая предназначена для автоматизации учета массовых платежей. Программа, занимая минимальный ресурс памяти компьютера, производит регистрацию платежей, обеспечивает точность их учета, а встроенный в нее комплекс отчетных документов эффективно обеспечивает анализ платежей. Предлагаемая программа может быть использована для организаций, которые занимаются учетом местных налогов и сборов, например, для учета поступлений в бюджет местных советов.

Ключевые слова: массовые платежи, программное обеспечение, учет и анализ массовых платежей.